

گزارش فاز اول

پروژه غربالگری سرطان پستان

تهییه شده در اسفند ۹۶ جهت ارائه به هیئت مدیره موسسه خیریه بهنام دهش پور

موسسه خیریه
بهنام دهش پور
حمایت از بیماران
مبتلای سرطان
Behnam Daheshpour
Charity Organization

بیشتر بدانیم، بهتر بمانیم

پیشگیری یک فرهنگ است و درمان یک علم،

بهتر است بیاموزیم پیشگیری هزینه نیست، بلکه
پس انداز است.

عنوان مطالب

گزارش ارزشیابی فاز اول

ارزشیابی طرح

روندهای پیگیری و اجرای ارزشیابی

نتایج حاصل شده از ارزشیابی

درسه‌های آموخته شده

پیشنهادات

خلاصه روند فاز اول

اهمیت زن در خانواده

اهمیت غربالگری سرطان پستان

آمار ابتلا به سرطان پستان در ایران و جهان

فاز اول پروژه غربالگری سرطان پستان - اجرا شده
در موسسه خیریه بهنام دهش پور

خلاصه روند فاز اول

بانوان شرکت کننده در فاز اول

مراکز همکار

نسبت سنی و تعداد مشارکت کنندگان (درصد/نفر)

بودجه صرف شده در فاز اول

اهمیت زن در خانواده

زنان در انجام مسئولیت جهت تأمین بهداشت و سلامت جامعه نقش مهم و مؤثری بر عهده دارند، زیرا آنان نه تنها مسئول سلامت خود، بلکه بیشترین مراقبتها را برای سلامت و بهداشت خانواده خود انجام می‌دهند.

همه گروه‌های زنان، از دختران تا زنان میانسال و سالمند، نیازمند حمایت جدی برای ارتقای همه جانبیه کیفیت زندگی و سلامت هستند. در خصوص نقش و اهمیت سلامت زنان به ۲ نکته مهم باید اشاره کرد؛ اول، اهمیت نقش زنان در سلامت خانواده و جامعه و دوم، اهمیت سلامت این قشر مهم.

زنان، چه به عنوان ارایه کننده خدمات بهداشتی و چه به عنوان گیرنده‌گان خدمات، باید در برنامه ریزی‌ها در نظر گرفته شوند و از وظایف اصلی دولت هاست که این شرایط را فراهم کنند.

اهمیت غربالگری سرطان پستان

سرطان پستان شایع ترین نوع سرطان بین بانوان می باشد.

بیماریهای پستان و خصوصا سرطان آن، یکی از اساسی ترین بیماریهای مربوط به زنان است که بروز آن باعث ایجاد مشکلات زیادی از جمله مشکلات حاد شخصی، شغلی-خانوادگی و اجتماعی برای بیماران خواهد شد. سالانه حدود ۱۰۰۰۰ خانم ایرانی بین سن ۱۷ تا ۸۰ ساله به سرطان پستان مبتلا می شوند. با توجه به عوامل متعدد خطر، هر روز به تعدا مبتلایان افزوده می گردد و از طرفی دیگر تشخیص زودرس این بیماری شاه کلید درمان این بیماری از نظر طول عمر، نوع درمان و هزینه های آن می باشد.

یکی از اساسی ترین راههای تشخیص زودرس این بیماری، آگاهی بیشتر زنان از عوامل خطر و تشخیص این بیماری و معاینه ماهانه توسط خودشان می باشد.

غربالگری سرطان پستان و نقش آن در شناسایی به موقع بیماران و کاهش هزینه های درمان، بر هیچ شخصی پنهان نمی باشد. علاوه بر موضوعات اخلاقی و معنوی ناشی از نجات جان یک نفر، برای اقتصاد یک جامعه نیز به صرفه است، چرا که اگر بیماری مانند سرطان پستان در مراحل ابتدایی تشخیص داده شود احتمالا نیازی به درمانهای تکمیلی و تحمیل هزینه بالای داروها نخواهد بود.

*برگرفته از کتاب روبان صورتی از دکتر هادی زاده فوق تخصص جراحی پستان

تفاوت تشخیص زودهنگام و غربالگری

تفاوت تشخیص زودهنگام و غربالگری چیست؟

معنای تشخیص زودهنگام این است که افراد، علایم هشداردهنده سرطان را بدانند تا اگر این علایم را در خود مشاهده کردند به سرعت به مراکز بهداشتی درمانی مراجعه نمایند. از طرف دیگر، مراکز بهداشتی درمانی نیز باید آمادگی شناسایی این علایم و جدا کردن موارد مهم از غیر مهم را داشته باشند تا در مراحل بعدی موارد مهم را برای اقدامات تشخیصی کامل تر به مراکز کاملتر و مجهزتر معرفی کنند.

اما معنی غربالگری این است که در افرادی که هیچ علامت هشدار دهنده ای برای سرطان وجود ندارد اما به دلیل شرایط جنسی (مثلا سرطان پستان) یا سنی خاص (مثلasن بالای ۵۰ سال در سرطان پستان) بالقوه در معرض سرطان هستند، اقدامات تشخیصی را انجام دهند.

بسیاری از سرطان ها تنها با معاينه پزشکی و ازمایش های تكميلی تشخیص داده می شوند که از جمله آنها سرطانهای پستان، دهانه رحم و روده بزرگ است.

غربالگری به عنوان بخشی از برنامه تشخیص زودرس سرطان است. غربالگری به معنی شناسایی بیماری احتمالی ناشناخته با استفاده از معاينه و آزمایش های ساده در فردی است که هنوز علائم ندارد. در یک برنامه کنترل سرطان ملی، بعد از غربالگری، افراد تشخیص داده شده تحت درمان مناسب قرار می گیرند.

سرطان های شایع در زنان ایرانی در سال ۱۳۸۶

سرطان های شایع در زنان ایرانی در سال ۱۳۸۶

پستان	% ۴۶/۲۵
پوست	% ۴۲/۱۲
کولون و ركتوم	% ۷۶/۷
معده	% ۳۳/۶
مری	% ۱۵/۵
خون	% ۶۸/۴
تیروئید	% ۷۱/۳
تخمدان	% ۴۶/۳
مثانه	% ۸۵/۲
لنفوم	% ۶۸/۲
ساير	% ۵۰/۲۵

(آخرین آمار کسب شده در این زمینه)

Ncii.ir *

آمار ابتلا به سرطان پستان در ایران و جهان

میزان بروز سالانه سرطان پستان در سال ۲۰۱۲

در جهان : ۱،۶۷۱،۱۴۹ نفر

در ایران : ۹،۷۹۵ نفر

منبع: globocan.iarc.fr

فاز اول پروژه غربالگری سرطان پستان - اجرا شده در موسسه خیریه بهنام دهش پور

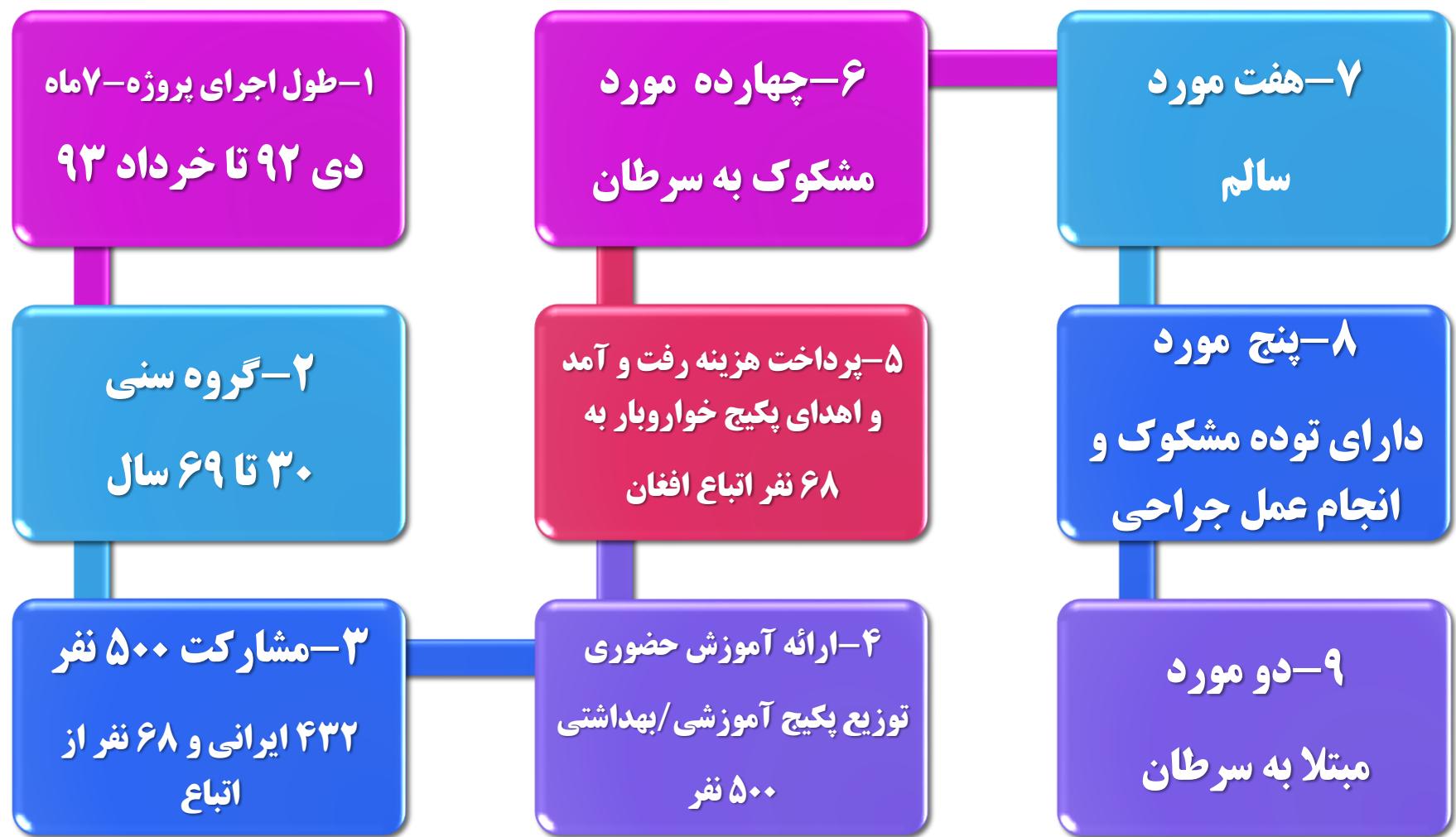

طرح غربالگری پستان به صورت پایلوت و با هدف حساس سازی و ارتقاء سطح آگاهی و نگرش جامعه، با مشارکت تعداد ۵۰۰ نفر از زنان ساکن شهر تهران از سوی موسسه اجرایی گردید.

کلیه هزینه های اجرایی این طرح از سوی این موسسه به ارزش ۷۰۰ میلیون ریال تامین گردید.

رونده برنامه ریزی و آماده سازی این طرح از فروردین ماه ۱۳۹۲ آغاز و عملیات اجرایی آن از تاریخ ۱۶ دی ماه ۱۳۹۲ الی ۳۱ خردادماه ۱۳۹۳ به طول انجامید.

خلاصه روند فاز اول

بانوان شرکت کننده در فاز اول(گروه هدف)

❖ پرسنل و داوطلبان و بانوان معرفی شده و
مرتبط با موسسه

❖ اتباع افغان معرفی شده توسط نهادهای
همکار

❖ افراد معرفی شده توسط:

- موسسه سپاس
- خیریه دستهای مهرaban
- خیریه زینب کبری
- خیریه عمل
- مدرسه غفار رسول

❖ کارکنان شاغل در شرکتهای:

- تک ماکارون
- شاتل
- رایتل
- دزپاد
- همکاران سیستم
- بانک سامان
- گاما
- چرم مشهد
- چای گلستان

مراکز همکار

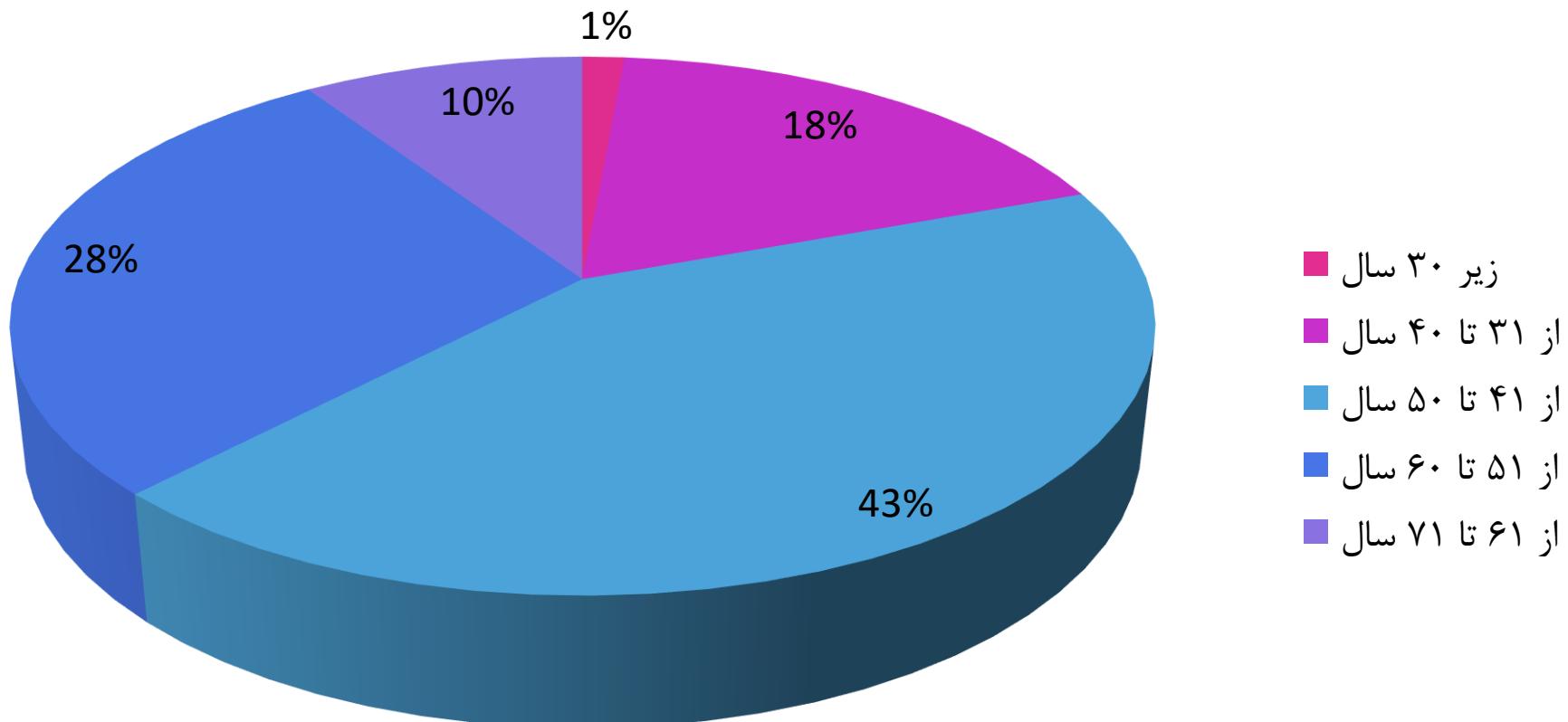
مرکز سلامت زنان

- ❖ انجام ویزیت، ارائه خدمات ماموگرافی، سونوگرافی، نمونه برداری و کلیه آزمایشات تکمیلی
- ❖ آموزش گروهی و فردی به مراجعین
- ❖ ارائه کلیه خدمات منطبق با آخرین استانداردهای بین المللی

بخش پاتوبیولوژی بیمارستان آتیه

- ❖ بررسی تخصصی آزمایشگاهی نمونه های مشکوک ارسالی از مرکز سلامت زنان
- ❖ پاسخگویی ۲۴ ساعته پس از ارائه نمونه-تجهز به جدیدترین دستگاه در تهران (تنها دستگاه موجود در تهران)

نسبت سنی و تعداد مشارکت کنندگان(درصد/نفر)

بودجه صرف شده در فاز اول

عنوان	ارزش ریالی
آزمایشات و معاینات در طرح غربالگری سرطان پستان برای ۵۰۰ نفر در مرکز سلامت زنان	۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۴۲۰ عدد کیسه و چاپ لوگوی خیریه	۱,۹۰۰,۰۰۰
رفت و آمد اتباع افغان به مرکز سلامت زنان	۳,۰۰۰,۰۰۰
آژانس پرسنل جهت بردن پکیج های طرح	۱,۵۰۰,۰۰۰
بیوپسی دو نفر از اتباع افغان در بیمارستان آتبیه	۲,۰۱۶,۰۰۸
خرید ۳ عدد فلش ۱۶ گیگابایت جهت جمع آوری و بایگانی تصاویر ماموگرافی	۱,۰۰۰,۰۰۰
تصویربرداری ۳ نفر از داوطلبان و پرسنل قبل از شروع پروژه با مرکز سلامت زنان	۲,۹۱۹,۰۰۲
جمع کل هزینه صورت گرفته	۷۱۲,۳۳۵,۰۱۰

عنوان	ارزش ریالی
کمک جمع شده از قلک مستقر در مرکز سلامت زنان	۵,۴۷۱,۰۰۰
کمک جمع شده از قلک مستقر در دفتر موسسه	۳,۳۳۳,۵۰۰
کمک اهدایی از سوی حامی اولیه طرح	۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰
جمع کل درآمدها	۲۵۸,۸۰۴,۵۰۰

گزارش ارزشیابی

فاز اول طرح غربالگری سرطان پستان

اهداف ارزشیابی طرح

- ✓ سنجش میزان پیگیری معاینات دوره‌ای مشارکت کنندگان در طرح، طی یک سال گذشته
- ✓ سنجش میزان بهره مندی از آموزش‌های ارائه شده در طول طرح توسط مشارکت کنندگان
- ✓ سنجش میزان رضایت مشارکت کنندگان از روند طی شده در طول طرح

روند پیگیری و اجرای ارزشیابی

تعداد کل تلفن تماس موجود ۴۸۷ مورد

تعداد کل تماس تلفنی صورت گرفته برای پیگیری

تعداد تماس بی پاسخ ۱۰۵ مورد

تعداد پاسخ دهنده‌گان ۳۸۲ مورد

تعداد کل پیامک ارسالی ۴۱۲ مورد

تعداد عدم پاسخ به پیامک ۲۳۵
مورد

تعداد پاسخ منفی جهت عدم
مراجعةه به پزشک ۱۳۷ مورد

تعداد پاسخ مثبت جهت مراجухه به
پزشک ۴۰ مورد

نتایج حاصل شده از ارزشیابی

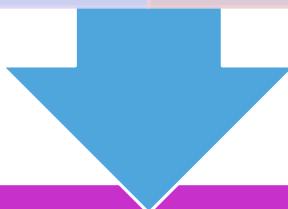
سوال ۱ - آیا از همکاری در طرح غربالگری رضایت داشتید؟

بلی

% ۹۸ مورد - ۳۷۵

خیر

% ۲ مورد - ۷

عوامل نارضایتی ۷ نفر از شرکت کنندگان

نارضایتی از تیم اجرایی مرکز

۳ نفر

حضور طولانی مدت در مرکز

۲ نفر

بی سوادی

۲ نفر

نتایج حاصل شده از ارزشیابی

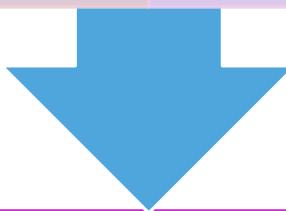
سوال ۲ - آیا از آموزش‌های داده شده استفاده کرده اید؟

بلی

% ۶۳ - ۲۴۲ نفر

خیر

% ۳۷ - ۱۴۰ نفر

دلایل عدم استفاده از آموزش‌های ارایه شده در طرح توسط ۱۴۰ نفر از پاسخگویان

عدم حوصله	فراموشی	عدم وقت	عدم فهم آموزش
% ۱۸ - ۲۳ مورد	% ۲۴ - ۳۲ مورد	% ۵۷ - ۷۵ مورد	% ۱ - ۱ مورد

نتایج حاصل شده از ارزشیابی

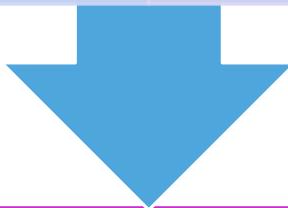
سوال ۳ - آیا برای ویزیت دوره ای به پزشک مراجعه کرده اید؟

خیر

%۷۸ - ۲۹۷ مورد

بلی

%۲۲ - ۸۵ مورد

دلایل عدم اقدام و مراجعه به پزشک جهت انجام ویزیت دوره ای

بدون علت	ترس از چکاپ	احتیاج نداشتن	عدم آگاهی	فراموشی	عدم استطاعت مالی	عدم وقت
%۱۶ مورد	%۱۰ مورد	%۲۵ مورد	%۲۰ مورد	%۵۴ مورد	%۷۰ مورد	%۳۴ مورد

درس‌های آموخته شده

با توجه به اولین تجربه موسسه خیریه بهنام دهش پور در اجرای طرح فوق، نکات قابل توجهی مشاهده شد.

با توجه به آغاز طرح فاز اول در بیمارستان شهدای تجریش و پس از آن احساس نیاز به مرکزی که بتواند خدمات غربالگری را در یک پکیج و بطور استاندارد ارائه دهد، طرح فوق با مرکز سلامت زنان ادامه پیدا کرد.

اطلاعات به دست امده در فاز اول قابل استفاده و ارائه برای فازهای بعدی بصورت کاملتر و با انجام پیگیری و follow up های لازم خواهد بود.

در این مسیر به این نتیجه رسیدیم قدم اول برای شروع فاز بعدی، ایجاد زیرساختی مناسب برای ثبت پرونده مراجعین (جمعیت هدف) می باشد.

پیشنهادات

پیشنهاد می گردد در صورت اجرای فاز دوم غربالگری پستان:

- * معیارها و شاخص هایی با درنظر گرفتن استانداردهای پذیرفته شده از جانب وزرات بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در نظر گرفته شود.
- * استفاده از مشاوران و کارشناسان متخصص در این حوزه

با سپاس از توجه شما